

pred njimi kar več miru imele niso; vedno so jih otroci soldov za „bobke“ napletali. Materina ljubezen do otrok ima pa kaj rada to slabo in slepo navado, da otrokom le prerada vsega dovoljuje, česar koli poželé, če bi zanje tudi še tako slabo biti utegnilo. Marsikedar bila bi brezovka na pravem mestu, s katero bi se mogla pri otrocih ena ali druga slaba razvada in vzbujačica se strast prec v klici popolno zadušiti. „Šiba poje novo mašo“ je zlati rek naših prednikov, na katerega se pa današnji rod le premalo ozira.

Pa tudi precejšnje število poprej dobrih in skrbnih mater zaleških je Plahtačev „sladki“ uže tako prevzel, da so bile same prave sladkosnednice postale. In take matere so v posledici tudi svojim otrokom vsega dovoljevale, za kar koli so pri njih moledovali. Bolj večji otroci zaleški so, dokler še sladkih „bobkov“ poznali niso, vsak krajcar, ki so ga od kogar koli v last prejeli, ali sami skrbno shranjevali, ali ga pa starišem svojim spraviti dajali; ko so se pa s sladkimi „bobki“ in drugimi takimi nepotrebnotimi seznavili, nosili so vsak soldek sproti, mesto v „šparovček“ pa h Plahtaču za „bobke“ in druge take drobnarije. Ni se ravno malo in redkokrat primerilo, da je ta ali ta zaleški otrok, ako po poštenih potih soldov za „bobke“ dobiti mogel ni, svojim starišem posamezne krajcarje krasti pričel, kedar je do njih prišel. Laž in tatvina sta si pa dve neločljivi hudobni sestri; kjer je ena, se tudi druga nikdar ne pogreša. Kdor se v otročjih letih varčnosti ne privadi, privadil se je potem ne bode več. Ako otrok pri krajcarjih zapravljal prične, zapravljal bode, ako doraste, pri velikem, in zapravljal bode slednjič vse — tudi še tako veliko premoženje. Taka godila se je tudi s zaleško mladino, čemur povod in podlaga bil je Plahtač s svojimi napravami. Mali otroci izdali so vse sproti za sladke „bobke“; ko so pa enkrat odrasli, šlo je pa po škodljivi razvadi zopet vse sproti za nepotrebni lišp, za „sladkega“ ter za vino in „šnops“. Tem načinom nastajal je polagoma splošni gmotni propad med zaleškim prebivalstvom. Može, žene, mladeniči, dekleta in otroci, res da ne vsi od prvega do zadnjega, imeli so vsak svoje nove potrebe, katerim so pri Plahtaču z drugim denarjem zadostovali.

Vsaka slaba razvada in privajena strast ima pa uže to peklensko lastnost, da, čembolj se ji zadostuje, streže in kuri, temvečja postaja, tembolj se množi in redi ter vedno več od svoje žrtve zahteva. In v takih žalostnih okoliščinah nahajalo se je uže ob tem času veliko število zaleškega prebivalstva.

Domača p. n. gospoda duhovnika uvidila sta le predobro brezdno, v katerega veliko število Zaleščanov kar tako brez vsega premisleka dère. Pri vsaki se nedeči priliki opominjala, svarila in prosila sta take nesrečneže kaj očetovsko in ljubeznjivo, da naj pot pogube, katero so nastopili, zopet skoraj zapusté ter naj se na bivšo staro pot prave treznosti, varčivosti in koristne delavnosti nazaj povrnejo. Taka opominjevanja so pri začetnikih, katerih strast v svoje kremplje še popolno

dobila ni, tudi precej dobro izdala, a pri ukoženih razvajencih bila so pa le „bob v steno.“ Prišel je čas, ko so tudi taki spregledali, a bilo je uže prepozno; za-nje ni bilo nobene pomoči več; kar bilo je zgubljenega, zgubljeno bilo je za vselej, ni se dalo več nazaj dobiti.

Da je tudi šola v Zalesji ob takih neprilikah veliko in občutno trpela, umeje se uže samo ob sebi. Pred Plahtačevo dobo obiskovali so zaleški otroci šolo redno in točno; sè samoučili bili so vselej in brez presledkov popolno in dobro preskrbljeni. Učili so se uzorno in brez posebnega priganjanja; ljubili so se med seboj prav po bratovsko ter drug drugemu pri učenju radi pomagali. Od kar so pa zgoraj omenjene razvade od doma v šolo uže s saboj donašali, bilo je vse drugače. Denarje, katere so od svojih starišev za razne šolske potrebščine od časa do časa dobivali, so navadno deloma ali pa tudi popolno vse pri Plahtaču na raznih sladkarijah zajedli, a v šoli se, pa lagali, da jim oče in mati za potrebne šolske reči krajcarjev dati nočeta. Zvitost, hinavščina, nevošljivost, raztresenost, lenoba, lažnjivost in druge enake slabe lastnosti, prikazovale so se med zaleškimi učenci in učenkami čem dalje, tem v večji meri. Res hudi nasprotniki pravi pošteni, krščanki odgoji! — Pa pustimo to za enkrat. — Oglejmo sedaj Plahtača in njegovo Beto malo natančneje, da bomo vsaj vedeli, kedo in kaj sta bila.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Vernih duš dan. Današnji in včerajšnji dan prihranjena sta pri vseh omikanih narodih, izrekoma pa v celem krščanstvu — spominu naših dragih rajnkih. V večnosti ima svoje drage posameznik, imajo jih pa prav tako celi narodi, in tako se spominjamo tudi mi Slovenci danes z milim srcem in pa s hvaležnostjo naših pokojnih narodnih boriteljev na duševnem in na političnem polji. Sad njihovega neumornega in složnega prizadevanja vsaj deloma živamo sedaj mi in posebno mlajši naš rod. — Ako pa morebiti kmalu zopet nastopi za naš narod doba splošne, britke borbe, tedaj naj nam bodo v izgled pokojni naši prvoboritelji, njihova značajnost, stanovitnost in neustrašenost, združena z modro previdnostjo, naj nam bodo vedno v spominu, naj nam jačijo pogum in prepričanje, da naša pravična stvar mora priti do zmage in da bode zmagala toliko sijajnejše, kolikor večje bi bile zapreke. — S temi čutili in željami kličemo nepozabljivim pokojnim vodjem našega naroda: Bodi jim večni, hvaléžni spomin!

— Čitalnica ljubljanska obhajala je prejšnjo nedeljo spomin svojega 25letnega obstanka s slovesno „besedo“, pri kateri je slavnostni govor govoril predsednik čitalničin gosp. dr. vitez Bleiweis. Veselega narodnega praznika vdeležili so se vsi, ne posebej zadržani, v Ljubljani bivajoči slovenski rodoljubi; med mnogobrojnimi

drugimi odličnimi gosti počastil je svečanost s svojo navzočnostjo tudi gospod deželni predsednik Andrej baron Winkler. — Ako se ta zavod ozira nazaj na svoje vspešno delovanje, sme pač za zadostenjem trditi, da je velikanski naroden napredek v minulih 25 letih v Ljubljani in po deželi, kakor tudi v oddaljenih slovenskih krajih — v mnogem oziru njegova zasluga. — Zato tudi mi kličemo naši vrli čitalnici: Bog ji daj še daljnih enako vspešnih 25 let blagega delovanja!

— Državni zbor bil je za to leto sklenjen minuli ponedeljek. Sedaj delovale bodo krog treh tednov delegacije in potem nastopijo še tekom tega meseca deželni zbori. Pri čem smo sedaj, poprašujejo se tudi naši krogi? Odgovor na to vprašanje je precej jasn: Zmešnjave nastale vsled naredbe naučnega ministra, še niso poravnane. Dosedajne razprave pokazale so, da bi sedaj ne bilo moč stvar rešiti ugodno za prizadete kroge, da se je pa s prizadetimi po vsem solidarna izrekla vsa desnica državnega zbora, da se tedaj ne boče govorilo dalje o krizi med desnico, temveč o krizi v sedanji vladi ali pa celo o krizi glede vodilnih načel naše vlade.

Kar zadeva izrekoma slovenskih teženj, skrbeli so slovenski poslanci za to, da so enako českim predmet tekočih obravnav, večinoma izražene so tudi v znanih dveh interpelacijah. — O drugem vspehu sedaj ni moč govoriti, kot o tem, da imajo zahteve naše najboljše zagovornike in krepko podporo. Rešene pa tudi naše zahteve ne bodo same zase temveč z načelnim vprašanjem, katero bode neizogibno postalo v prvi vrsti, vprašanje osebno glede naučnega ministerstva.

— „Kratka zgodovina pedagogiji“. Pod tem naslovom je izišlo nekaj ponatisov (iz „Učiteljskega Tovariša“) daljšega spisa, ki dobiva (po 70 krajc.) pri pisatelju J. Lapajni, šolskem ravnatelju v Krškem, in se priporoča zlasti učiteljem in učiteljskim pripravnikom.

— Vabilo. „Pedagogičsko društvo“ za učitelje in šolske prijatelje bode zborovalo v Krškem dne 3. novembra t. l. ob pol 11. uri dopoldne v šolskem poslopju. Spored: 1. Društvene zadeve. 2. Razgovor o spisji na različnih šolah. 3. Kako naj bi učitelj pospeševal razširjanje ameriških trt? 4. Razgovor o prihodnjem „Pedagogičskem letniku“. 5. Nasveti. — K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi p. n. učitelje in šolske prijatelje odbor.

— Stritarjevih zbranih spisov prišlo je do sedaj na svetlo 18 snopičev.

— Slovenski šaljivi koledar za leto 1888 prišel je ravnokar na svetlo v zalogi tiskarne Dolenčeve v Trstu. Knjiga v veliki osmerki obsega 112 strani, ima več šaljivih podob in stane samo 40. kr.

— Vreme. Praznik vseh svetnikov in pa na jutro vernih duš dan, deževalo je v Ljubljani in bližini nepretrgoma, tako, da so vode narastle v velike povodnji, obiskovanje in kinčanje grobov pa se je zelo obtežilo.

— Dramatično društvo igralo je včeraj in ponavlja danes v novo popravljani dvorani čitalnični znano ža-

loigro „Mlinar in njegova hči“. — Včerajšnja predstava bila je v obče dobro igrana in dobro obiskana. Prihodnja predstava dramatičnega društva bo prihodnjo nedeljo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Minuli petek imela je zbornica poslancev državnega zbora zadnjo sejo pred novim letom. Kriza med večino državnega zbora in pa ministrom Gautschom, oziroma med tem ministrom in vsemi ostalimi ministri, grof Taaffe-jevega ministerstva ni bila rešena. To kar je vlada ponujala Čehom, kot pri krizi v prvi vrsti prizadetim, bila je nekakova rešitev časti za vlado glede onega sklepa zaradi srednjih šol. Kar je minister Gautsch na pollagi onega sklepa storil, imelo bi za sedaj ostati v veljavi. Naravno, da tak sklep ni mogel zadovoljiti družega kot Gautscha in pristaše njegove na levi zbornice. Pri teh razmerah odložila se je tedaj rešitev krize do meseca januarja, posebno zavoljo tega, ker so nekateri merodajni krogi v tej zadevi sedaj podučeni celo enostransko.

Še pred sklepom državnega zbora v četrtek dne 27. oktobra imele ste obe delegaciji svoje prve seje, avstrijska delegacija ob 12. uri opoldne v gosposki zbornici. Kot starosta predsedoval ji je predarelski poslanec dr. Oelz, pri takoj potem sledeči volitvi pa je bil za predsednika izbran grof Revertera, pristaš desnice, bivši predsednik kvotne deputacije; za podpredsednika pa levičar Chlumeky.

Takoj v prvi seji volili so se tudi odseki, med temi najvažnejši finančni odsek 21 členov. Temu je bil izbran za načelnika grof Kinski, za namestnika baron Besezny. Poročila pa so se razdelili tako, da je prevzel: dr. Matuš vojno redno potrebščino, dr. Czerkavski vojno izredno potrebščino, dr. vit. Tonkli mornarico, grof Fr. Thun ministerstvo unanjih zadev, grof Falkenheyn kredit za Bosno in Hercegovino, dr. Poklukar skupno finančno ministerstvo, skupni najvišji računski dvor, in pa skupne dohodke iz carine; baron Besezny pa je prevzel računске sklepe.

V soboto dne 29. oktobra pa je cesar sprejel na svojem dvoru obe delegaciji, namreč ogersko ob 12. uri, avstrijsko pa ob 1. uri. V imenu ogerske delegacije nagovoril je cesarja njen predsednik kardinal Haynald, v imenu avstrijske delegacije pa njen predsednik grof Revertera v primernih nagovorih, v katerih se cesarju zagotavlja vdanost delegacij, njena skrbljivost za moč in veljavo države, združena s skrbjo za blagostanje državljanov. Na te nagovore, odgovoril je cesar vsaki delegaciji skoraj do besede enako, namreč s sledečim odgovorom:

„Zahvalujem se Vam za zagotavljanje zveste udanosti, katero ste mi ravnokar izrekli. To mi je vedno v odkritosrčno veselje.

Z zadostenjam morem na to kazati, da so unanje